

Politik för hållbar konsumtion- sammanfattning

Målsättningar för hållbar konsumtion

Sveriges klimatpolitiska vision från 2009 angav att Sverige år 2050 inte har några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären, räknat från ett produktionsperspektiv. Samtidigt anger Generationsmålet att omställningen till ett hållbart Sverige ska ske ”utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser”. Hållbar konsumtion och produktion är också ett av FN:s 17 globala hållbarhetsmål. Tvågraders-målet innebär att utsläppen behöver minska till 1-2 ton växthusgaser per capita år 2050. Det nya målet från klimatmötet i Paris innebär att vi måste sikta på den nedre delen av detta spann.

Sverige har ambitionen att vara föregångsland, vilket innebär en stor utmaning men också möjligheter till konkurrensfördelar och ökad livskvalitet. Hur stor utmaningen är beror delvis på hur man mäter miljöpåverkan. Ur det gängse sättet att mäta, d.v.s. ur ett produktionsperspektiv, ligger Sveriges utsläpp av växthusgaser på ca 5,5 ton/capita och år. Om man istället räknar de utsläpp som sker i Sverige och utomlands till följd av svensk konsumtion, ett s.k. konsumtionsperspektiv, ligger siffran på ca 11 ton/capita. **Både produktions- och konsumtionsperspektiven behövs för att visa vår belastning på klimatet och miljön.** Hållbar konsumtion handlar dock inte bara om att minska växthusgasutsläppen utan också om mer cirkulära och resurssnåla former för konsumtion och produktion. För att hållbarhetsmålen ska kunna nås krävs att hållbar konsumtion görs enkelt, lönsamt och attraktivt och kopplas samman med politik för god livskvalitet och rättvis fördelning.

Analysgruppens förslag

- Sverige sätter upp **ett tidsatt, mätbart mål ur ett konsumtionsperspektiv** för minskning av våra klimatpåverkande utsläpp.
- Ett arbete inleds, tillsammans med näringsliv och forskare, för att **identifiera "hotspots" som visar var och hur svensk konsumtion har mest negativ miljöpåverkan** utanför Sveriges gränser.
- Skattepolitiken inriktas mot att **successivt sänka skatter på arbete och tjänster med låg miljöpåverkan och samtidigt höja miljöskatter**. Det kan handla om att höja momsen på varor med miljö- och hälsofarliga kemikalier, konfliktmineraler och nytt råmaterial eller på utsläppsintensivt kött, klimatskatt på flyg eller t ex momsbefria

- handeln med begagnade varor, sänka moms på att hyra produkter eller mindre reparationstjänster.
- Förslag på **styrmedel utarbetas för att öka varors livslängd**. I detta kan ingå att förlänga den obligatoriska garantitiden för varor och tjänster, att ställa krav på producenten/säljaren att erbjuda reparation och att ställa designkrav som möjliggör uppgradering, reparation och återanvändning.
- **Ge möjligheten att ta ut produktivitetsvinster i form av sänkt arbetstid istället för höjd lön/ökad köpkraft**, exempelvis genom en laglig rätt till sänkt arbetstid för den som önskar. Idag finns den rättigheten för småbarnsföräldrar, men inte för övriga arbetstagare.
- Regeringen ger både statliga företag och statliga myndigheter och andra offentliga aktörer i uppdrag att **se över hur verksamheten på ett bättre sätt kan främja mer hållbara konsumtionsmönster**, t ex genom förändrade krav i upphandlingar.